

Antwoorden op vragen en opmerking van GBB bij publicatie IMG-jaarverslag 2021

In onze vergadering van 30 maart 2022 hebben wij een mondelinge toelichting gegeven op een aantal vragen die u heeft gesteld over het jaarverslag van het IMG over 2021. Dank voor uw opmerkingen en constatering. In deze brief lichten wij onze antwoorden op de vragen nader toe.

Wij zetten de opmerkingen, vragen en antwoorden die u heeft op een rijtje. Een aantal vragen behoeven – zoals ook eerder is aangegeven - nader onderzoek. Daar komen we in een later stadium op terug.

GBB-vraag/opmerkingen: GBB verbaast zich over cijfers van de NAM en over ‘borstklopperij’ van het IMG in het jaarverslag.

Antwoord IMG:

Zoals de toelichting in het jaarverslag vermeldt, zijn deze cijfers gebaseerd op gegevens die wij van NAM hebben ontvangen over de afhandeling mijnbouwschade. Dit betreft alle adressen waar ooit schade is gemeld met alle bedragen die er zijn uitgekeerd. Dit is belangrijke informatie omdat wij op basis hiervan weten of:

- er een vaste vergoeding mogelijk is,
- er meer schade is dan door het IMG vergoed om mee te wegen bij de regeling voor immateriële schade
- er sprake is van reeds behandelde schade die IMG niet bevoegd is opnieuw te behandelen.

De vergelijking met de NAM-periode is ook relevant omdat dit tijdsperspectief op het Groningen-dossier ook bij de beoordeling van het werk van IMG wordt gebruikt.

De door ons weergegeven vergelijking geeft context en duiding aan de resultaten die we boeken. We constateren dat die resultaten laten zien dat de aanvragers er onder het IMG en haar voorganger op ‘vooruit gegaan’ zijn.

Dit is niet bedoeld als borstklopperij. Het IMG is hier altijd zeer terughoudend in. Wel proberen we een realistisch beeld te geven op basis van deze cijfers en andere gegevens. We melden waar en welke fouten we maken en wat we moeten verbeteren, maar we melden ook waar het ‘goed’ gaat. Ook de tevredenheidscijfers geven aan dat vanuit de meerderheid van de aanvragers tevreden tot zeer tevreden is over de wijze waarop een aanvraag door IMG is afgehandeld.

Voor zowel de Groninger (Drent en Fries) en voor de Nederlandse samenleving is dat goed om te weten. Niet ten behoeve van het IMG, maar ten behoeve van een breder besef en debat over de toekomst van de schadeafhandeling in Groningen, maar eventueel ook elders. Het is belangrijk om lessen te leren. We besteden in het voorwoord van het jaarverslag daarom uitgebreid aandacht aan die zaken waar het beter moet en schetsen tegelijk een zo gebalanceerd mogelijk beeld over ons werk, ook over zaken die goed gaan en wellicht inspiratie geven tot verdere uitbreiding daarvan.

Centraal staan dan: het grote aantallen afgehandelde aanvragen, het terugdringen van de doorlooptijden en de voornoemde tevredenheidscijfers, naast de zichtbare verbetering in de afhandeling van schadedossiers. Daar ‘tegenover’ staan de cijfers zoals de onvoldoendes, de

groeijende bezwaren en het besef dat er weliswaar een getalsmatig veel kleinere groep is die ontevreden is, maar dat hun problemen wel grote impact hebben.

GBB-vraag: Zienswijzen: We zouden graag een analyse zien opgenomen: hoeveel worden er ingediend, hoeveel geheel of gedeeltelijk gehonoreerd. Wat zijn de redenen, wat zijn de lessen die IMG eruit trekt? Hoe vaak leidt een zienswijze tot een bezwaarprocedure?

Antwoord IMG:

De ontwikkeling van de zienswijzen is wekelijks te volgen op ons [dashboard](#) op de website. Dit geeft een actueler beeld dan wij in het jaarverslag kunnen geven omdat het jaarverslag met een vertraging van drie maanden achteruit kijkt. In het jaarverslag komen onderwerpen aanbod die in de Tijdelijke Wet Groningen staan aangegeven. Zienswijzen vallen hier niet onder. We overwegen om dit in het jaarverslag over 2022 wel te doen.

In de keuzes die we maken om het jaarverslag ook nog hanteerbaar en leesbaar te laten zijn, is dit onderwerp niet meegenomen. Daar zit geen groter plan achter, zoals wordt gesuggereerd. Zoals gesteld; mocht daar heel veel belang aan gehecht worden dan kunnen we deze gegevens een plek geven in het eerstvolgende jaarverslag.

GBB-vraag/opmerking bij pagina 33 jaarverslag: We zien een toename bij de afwijzingen. In 2019 ging het om 5% van de besluiten, in 2020 om 8,2%, in 2021 om 12,4%. Er wordt wel uitgebreid ingegaan op de mogelijke gronden van afwijzingen, maar we missen een analyse van de stijging van het aantal.

Antwoord IMG: Al bij de presentatie van het besluit tot een verfijnd beoordelingskader in mei 2021 heeft het IMG duidelijk gemaakt dat in de randen van de effectgebieden de gemiddelde vergoeding zal gaan dalen en het aantal afwijzingen zal gaan stijgen. Het IMG worstelt namelijk met twee dilemma's, zoals ook eerder met de Groninger Bodem Beweging gedeeld: 1) de soms te grote en onverklaarbare verschillen tussen adviezen en daarmee ook schadevergoeding bij vergelijkbare situaties en 2) het ontbreken van een goed verklaarbare samenhang tussen de kans op schade, de beoordelingen en de omvang van de vergoedingen.

In de randen van de effectgebieden, waar de kans op schade aanzienlijk kleiner is dan in de kern, zijn de vergoedingen vergelijkbaar en incidenteel soms veel hoger dan in de kern. Dat wekt verbazing, vooral ook omdat het schadebeeld daarvoor geen verklaring biedt. Het vormt, zo is onze overtuiging, een sleutel tot het ontstaan van de soms grote verschillen tussen adviezen die er ontstaan in buurten met huizen in vergelijkbare omstandigheden. Deskundigen gaan bij de toepassing van het wettelijk bewijsvermoeden met name bij zeer lage trillingssnelheden (en daarmee een geringe kans op schade) verschillend om met de weging van de waarschijnlijkheid dat een andere oorzaak het ontstaan van de schade volledig kan verklaren.

Met de aanvullende handvatten die aan het beoordelingskader zijn toegevoegd, wordt meer richting gegeven en zodoende beoogd de relatie tussen de kans op schade en de beoordeling van die schade meer verklaarbaar te maken. Zoals op 8 oktober 2021 al gemeld, lijkt het erop dat deze maatregelen in de praktijk dat beoogde effect hebben. Maar zoals toen ook gezegd, is er meer nadere analyse nodig om dit goed te kunnen duiden. De analyse over dit verloop wordt op dit moment gemaakt. De resultaten hiervan zijn nog iet beschikbaar. Deze houdt u van ons tegood.

Het IMG is zich er natuurlijk van bewust dat juist afwijzingen grote impact kunnen hebben op individuele aanvragers. Reden waarom we de ontwikkeling daarvan wekelijks rapporteren en ook in het jaarverslag nadrukkelijk een plek geven. In dit geval vonden we het echter te vroeg om in het jaarverslag daarbij al een nadere analyse te geven van de trendmatige ontwikkeling. De eerste indruk zoals we die in oktober 2021 hadden vermeld, bood voor het jaarverslag nog te weinig diepgang.

GBB-vraag/opmerking: jaarverslag pg 39. De beginsin van de tweede alinea bevreedt ons. Het IMG nam in 2021 in totaal 37.041 besluiten voor de regeling fysieke schade,.... In de hoofdstukken ervoor gaat het om 39.165 besluiten (35.133 toekenningen en 4.832 afwijzingen). Blijkbaar een fout.

Antwoord IMG:

Dit is inderdaad een fout in de cijfers.

GBB-vraag/opmerking: Ook het vervolg van de zin is overigens mysterieus:

...waarmee 34.406 aanvragen werden afgehandeld (Per besluit kunnen er meerdere aanvragen tegelijk worden afgehandeld voor een adres). Maar het vermelde aantal aanvragen is juist lager dan het vermelde aantal besluiten! We zien ook een toename bij de bezwaren. In 2019 ging het om 2,8% van de besluiten, in 2020 om 5,3%, in 2021 om 5,7%. We missen hier iedere analyse.

Antwoord IMG:

Wij maken op dit moment een analyse op basis van deze feiten. Voor het jaarverslag hebben we de geïnventariseerde gegevens gepubliceerd en zijn wij voor een nadere analyse hiervan onderzoek gestart.

Op dit moment wordt, na een besluit van het IMG, bij circa 6 procent van de besluiten voor fysieke schade bezwaar gemaakt sinds de start in 2018. Na inhoudelijke behandeling van de bezwaren, volgt bij circa 40 procent ervan een voor de aanvrager gunstiger uitkomst (gegrond/deels gegrond).

Er zijn in totaal circa 350 beroepen bij de rechtbank Noord Nederland ingediend. Dat is dus een beroep bij 0,28 procent van alle besluiten.

Er is circa 28 keer hoger beroep ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Er is daarbij vijf keer uitspraak gedaan door de Afdeling.

GBB-vraag/opmerking: Wat ons opvalt is dat in 2020 van de afgehandelde bezwaren (719) er 34% ongegrond werden verklaard (242). In 2021 is dit percentage opgelopen naar liefst 46% (735 van de 1583). Hoe is dit mogelijk? Graag een analyse.

Antwoord IMG:

Wij maken op dit moment een analyse op basis van deze feiten. Een van de hypothesen is dat ook voor de afdeling bezwaar het verfijnde beoordelingskader helpt bij de beoordeling van bezwaren die zien op de adviezen op gebied van causaal verband en dan met name in gebieden met relatief lage trillingssnelheden door de bevingen. Daarbij is er eveneens meer duidelijkheid gekomen over de beoordeling van diepe bodemdaling. Tegelijk weten we ook dat er naast bezwaren rond de adviezen over het causaal verband, ook bezwaar wordt

gemaakt vanwege de adviezen over de calculatie van de schadeomvang waarmee aanvragers het niet eens zijn. Mogelijk hebben zich daar ook nieuwe ontwikkelingen voorgedaan op gebied van bezwaar. Voor het jaarverslag hebben we de geïnventariseerde gegevens gepubliceerd en zijn wij voor een nadere analyse hiervan onderzoek gestart. Als de resultaten hiervan bekend zijn komen we hier bij u op terug.

GBB-vraag/opmerking: We zouden ook graag het onderscheid willen zien tussen de door IMG administratief afgehandelde bezwaren en de bezwaren die voor advies worden voorgelegd aan de bezwaaradviescommissie.

Antwoord IMG:

Wij zijn dit aan het onderzoeken.

GBB-vraag: Maakt de onafhankelijke bezwaaradviescommissie een eigen jaarverslag?

Antwoord IMG:

De onafhankelijke commissie bepaalt haar eigen werkwijze en maakt op dit moment geen jaarverslag.

GBB-vraag/opmerking: Als er 2274 bezwaren ontvangen zijn, en er zijn 1583 afgehandeld, dan zouden er aan het eind van het jaar toch 691 open moeten staan? Er wordt echter als openstaande zaken 2023 vermeld. Maar wacht, eureka! Er zijn natuurlijk ook openstaande zaken uit 2020. Deze worden hier echter niet genoemd. Volgens het jaarverslag 2020 zijn het er 1071. Daarmee gerekend zouden er ultimo 2021 aan totaal openstaande zaken $1071 + 691 = 1762$ moeten zijn. Ook geen 2023. Graag een toelichting. Wat zijn de juiste cijfers?

Antwoord IMG: Voor het jaarverslag hebben we de geïnventariseerde gegevens gepubliceerd en zijn wij voor een nadere analyse hiervan onderzoek gestart. Als de resultaten hiervan bekend zijn komen we hier bij u op terug.

GBB-opmerking: Verder zou de tabel aan overzichtelijkheid winnen als de rijen Ongegrond/Ingetrokken etc als subrijen van Afgehandelde bezwaren gepresenteerd werden. De huidige presentatie is verwarrend. Graag een aanpassing.

Antwoord IMG: Wij zullen hier bij het maken van het jaarverslag 2022 rekening mee houden.

GBB-vraag/opmerking: Volgens het jaarverslag 2020 (pg 39) stonden er aan het eind van het jaar 2020 75 zaken open. Volgens het jaarverslag 2021 zijn er daarvan 33 'dit jaar' afgehandeld, en staan er nu nog 7 beroepszaken uit 2020 open. Deze getallen sluiten niet aan.

Opvallend is dat in het jaarverslag 2021 geen enkel woord gewijd wordt aan in 2021 gestarte beroepszaken. Hoeveel zijn er gestart, hoeveel afgehandeld? Wat zijn de ervaringen met de Rechtbank? Graag een toelichting.

Antwoord IMG:

Wij zijn op dit moment aan het onderzoeken waarom deze cijfers niet sluiten. De cijfers over gestarte beroepszaken ontbreken. We zullen ze volgend jaar in het jaarverslag opnemen.

GBB-vraag/opmerking: Enquêtes (pagina 41): Dit onderwerp wordt uitgebreid toegelicht in het jaarverslag. De uitkomsten van de enquêtes leiden tot positieve cijfers, waardering voor het IMG. Deze uitgebreidheid staat in schril contrast met het nagenoeg ontbreken van

toelichtingen bij zienswijze, afwijzing, bezwaar en beroep. Is dit bewust beleid van het IMG?
Graag een toelichting

Antwoord IMG: Het beeld dat we 'enquêtes' uitgebreid toelichten en daarmee onevenredig veel aandacht geven, delen we niet. Er wordt 1 paragraaf aan gewijd met 170 woorden. Voorafgegaan door bijvoorbeeld een paragraaf over klachten met 245 woorden. De paragraaf over de enquêtes staat bovendien achterin het jaarverslag en de cijfers maken ook geen deel uit van de kerncijfers voorin, waar bijvoorbeeld wel expliciet de afwijzingen worden genoemd. Bovendien behandelen we in de paragraaf over de enquêtes de positieve én de negatieve trends in de rapportcijfers. Zoals eerder aangegeven proberen wij over het geheel een gebalanceerd beeld van ons werk te geven in het jaarverslag.